

Bruselj, 4.12.2014
COM(2014) 718 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o izvajanju trgovinskega sporazuma med EU ter Kolumbijo in Perujem

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o izvajanju trgovinskega sporazuma med EU ter Kolumbijo in Perujem

1. Uvod

EU je 26. junija 2012 podpisala trgovinski sporazum s Kolumbijo in Perujem (v nadaljnjem besedilu: Sporazum). Sporazum se za Peru začasno uporablja od 1. marca 2013, za Kolumbijo pa od 1. avgusta 2013¹.

Komisija od začetka uporabe Sporazuma Parlamentu in Svetu zagotavlja informacije o njegovem izvajanju, zlasti na zasedanjih namenske spremljevalne skupine, ki jo je ustanovil Odbor Evropskega parlamenta za mednarodno trgovino. V skladu z Uredbo (EU) št. 19/2013² mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti letno poročilo o uporabi, izvajanju in izpolnjevanju zahtev iz Sporazuma in navedene uredbe.

To je njeno prvo poročilo. V skladu s členom 13(1) Uredbe je sestavljeno iz treh delov:

- splošne ocene trgovinskih tokov,
- informacij o dejavnostih različnih organov, odgovornih za izvajanje Sporazuma, in
- informacij o dejavnostih spremljanja iz Uredbe.

2. SPLOŠNA OCENA: RAZVOJ TRGOVINE

2.1. Metodologija

Analiza dvostranskih trgovinskih tokov temelji na podatkih za prvo leto izvajanja Sporazuma. Za Peru so bili uporabljeni podatki koledarskega leta 2013, za Kolumbijo pa podatki prvih petih mesecev začasne uporabe Sporazuma (od avgusta 2013 do decembra 2013). V obeh primerih se je zadevno obdobje primerjalo z istim obdobjem predhodnega leta.

Ker je izvajanje Sporazuma še v zgodnji fazi ter nekateri podatki in številke še niso na razpolago, so možnosti za oblikovanje zaključkov v zvezi z učinkom Sporazuma omejene. Dejansko lahko preteče nekaj časa, preden se gospodarski subjekti prilagodijo in začnejo v celoti koristiti dodatne tržne priložnosti, ki jih ponuja trgovinski sporazum. Poleg tega je težko pripisati spremembe v trgovinskih tokovih izključno Sporazumu, saj na te številčne podatke vplivajo tudi drugi dejavniki, kot so nihanja povpraševanja ter globalnih cen primarnih proizvodov, ki so pomemben delež perujskega in kolumbijskega izvoza.

Na splošno se je okrepilo trgovanje s specifičnim blagom. To je delno izravnalo splošni upad trgovinskih tokov zaradi globalnih negativnih trendov cen primarnih proizvodov in povpraševanja v EU. Čeprav je prezgodaj za celovito ekstrapolacijo spoznanj, podatki kažejo, da podjetja v posameznih sektorjih vse več uporabljajo Sporazum.

¹ Sporazum se v EU uporablja začasno, dokler ga ne ratificirajo vse države članice. Stanje glede ratifikacije je objavljeno na spletišču Sveta: <http://www.consilium.europa.eu/policies/agreements/search-the-agreements-database?command=details&lang=en&aid=2011057&doclang=EN>

² Uredba (EU) št. 19/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o izvajanju dvostranske zaščitne klavzule in stabilizacijskega mehanizma za banane iz Trgovinskega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Kolumbijo in Perujem na drugi strani.

2.2. Razvoj trgovinskih tokov s Perujem

V primerjavi z letom pred sklenitvijo Sporazuma se je vrednost uvoza blaga iz Peruja v EU v letu 2013 zmanjšala za 15,9 % (995 milijonov EUR), in sicer zlasti zaradi padca mednarodnih cen primarnih proizvodov.

V letu 2012 je bil uvoz iz Peruja v EU vreden 6,3 milijarde EUR (17,5 % perujskega izvoza), v letu 2013 pa je njegova vrednost znašala 5,3 milijarde EUR (16,5 % perujskega izvoza), kar odraža prej omenjeni trend.

Glavno blago, ki ga je uvažala EU, so bile surovine (baker in cink sta predstavljal 29,9 % celotnega uvoza), katerih vrednost se je v primerjavi z letom 2012 precej zmanjšala (-15,7 %). Drugi skupini proizvodov (živila in žive živali, tj. 36,8 % celotnega uvoza iz Peruja) je vrednost upadla za 10,4 % v primerjavi z letom pred tem. Vendar se je del netradicionalnega izvoza iz Peruja (zlasti blago v agroživilskem sektorju z višjo dodano vrednostjo) povečal za skoraj 6 %. Izvoz v sektorjih kemikalij in ribištva se je tudi precej povečal (24,9 % oziroma 4 %).

Vrednost izvoza iz EU je ostala stalna (povečala se je za 0,16 % oziroma 5,7 milijona EUR). EU je tretji največji vir perujskega uvoza (predstavlja približno 13 % celotnega uvoza v letu 2013).

Glavni proizvodi, ki jih izvažata EU, so bili stroji in transportne naprave (55,5 % celotnega izvoza). Izvoz teh proizvodov je ostal sorazmerno stabilen (0,16-odstotno povečanje).

V letu 2013 je trgovinska bilanca EU s Perujem zabeležila primanjkljaj v višini 1 778 milijonov EUR (v letu 2012 je primanjkljaj znašal 2 779 milijonov EUR). Zmanjšanje je skladno s trendom med letoma 2009 in 2013, saj je letna povprečna stopnja rasti znašala 13,5 % za uvoz v EU in 23,7 % za izvoz iz EU.

2.3. Razvoj trgovinskih tokov s Kolumbijo

Analizo trgovinskih tokov s Kolumbijo ovira dejstvo, da se Sporazum v Kolumbiji uporablja šele od 1. avgusta 2013. V primerjavi z obdobjem pred začetkom začasne uporabe Sporazuma (avgust–december 2012) je skupna vrednost trgovinskih tokov ostala na podobni ravni.

Kar zadeva vrednost blagovne menjave, ostaja Kolumbija prva partnerica EU v Andski skupnosti in peta v Latinski Ameriki.

Vrednost uvoza v EU se je povečala za 4,2 % v primerjavi s prejšnjim obdobjem in je skupno znašala 3 596 milijonov EUR. V letu 2012 je skupna vrednost kolumbijskega blaga, izvoženega v EU, predstavljal 15,2 % kolumbijskega izvoza (7 098,8 milijona EUR od skupno 46 720,1 milijona EUR). V letu 2013 je ta znašala 7 223,2 milijona EUR (15,8 % skupnega izvoza iz Kolumbije).

Kolumbijski izvoz ostaja osredotočen na primarne in kmetijske proizvode. Štiri vrste proizvodov predstavljajo 87,2 % skupnega izvoza v EU (nafta, premog, banane in kava).

Vrednost izvoza iz EU se je zmanjšala za 4 % v primerjavi z istim obdobjem prehodnega leta in je skupaj znašala 2,328 milijona EUR.

V letu 2012 je bila EU tretja največja uvozna partnerica Kolumbije (12,6 % vsega uvoženega blaga v letu 2012 oziroma 5 657,9 milijona EUR od skupno 45 025,8 milijona EUR). V letu 2013 se je ta znesek povečal na 6 171,8 milijona EUR (13,4 % skupnega uvoza v Kolumbijo).

Za izvoz iz EU je značilna diverzifikacija industrijskih proizvodov, zlasti strojev in mehanskih naprav (19 % celotnega izvoza, zmanjšanje za 4,1 %), farmacevtskih izdelkov (11,5 %, povečanje za 8,5 %), zrakoplovov in delov zrakoplovov (11,8 %, povečanje za 33,2 %), električnih strojev in opreme (7,4 %, povečanje za 9,8 %), vozil (7,6 %, povečanje za 9,8 %) ter optičnih, fotografskih, tehničnih in medicinskih aparatov (5,8 %, povečanje za 10,6 %).

V letu 2013 je trgovinska bilanca s Kolumbijo zabeležila primanjkljaj v višini 1 782 milijonov EUR (v letu 2012 je primanjkljaj znašal 3 064 milijonov EUR). Ob tem je treba upoštevati dejstvo, da je med letoma 2009 in 2013 letna povprečna stopnja rasti znašala 17,8 % za uvoz v EU in 15,4 % za izvoz iz EU. Po drugi strani je v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 uvoz v EU padel za 11,2 %, izvoz iz EU pa narasel za 5,7 %.

2.4. Razvoj trgovine s specifičnim blagom

Natančnejši pregled razvoja trgovine s specifičnim blagom med EU in obema andskima državama kaže na to, da so nekateri sektorji začeli imeti koristi od Sporazuma.

Kar zadeva **Peru**, so bile med letoma 2012 in 2013 zabeležene vidne spremembe za:

- **sveže banane**: skupni uvoz se je povečal z 61 milijonov EUR na 85 milijonov EUR (+39,3 %);
- **užitno sadje in oreščke**: povečanje s 408 milijonov EUR na 527 milijonov EUR (+29,2 %);
- **sladkor in sladkorne proizvode**: povečanje z 0,8 milijona EUR na 2,3 milijona EUR (+187,5 %);
- **brezalkoholne in žgane pijače**: povečanje s 44 milijonov EUR na 71 milijonov EUR (+61,4 %).

Nasprotno pa so bile v izvozu iz EU zabeležene vidne spremembe za:

- **žita**: povečanje z 0,1 milijona EUR na 12,6 milijona EUR;
- **vozila za prevoz oseb in blaga**: povečanje s 308 milijonov EUR na 351 milijonov EUR (+14 %);
- **farmacevtske izdelke**: povečanje s 104 milijonov EUR na 140 milijonov EUR (+34,6 %).

Glede na to, da se Sporazum s **Kolumbijo** ne uporablja enako dolgo kot s Perujem, je na razpolago manj podatkov. V naslednji analizi so upoštevani podatki od avgusta do decembra 2013 (v primerjavi z istim obdobjem leta 2012).

Kar zadeva uvoz v EU, so bile v letu 2013 zabeležene vidne spremembe za:

- **sladkor iz sladkornega trsa**: uvoz se je povečal z 1,4 milijona EUR na 3,4 milijona EUR (+147,5 %);
- **tobak**: povečanje s 4,6 milijona EUR na 15,4 milijona EUR (+247,6 %);

- **pripravljene ali konzervirane tune:** povečanje z 2,5 milijona EUR na 2,8 milijona EUR (+9,2 %);
- **rezano cvetje:** povečanje s 5,1 milijona EUR na 5,4 milijona EUR (+4,4 %).

Nasprotno pa so bile v izvozu iz EU zabeležene vidne spremembe za:

- **mlečne izdelke:** izvoz se je povečal z 0,7 milijona EUR na 1,7 milijona EUR (+136,5 %);
- **šasije z vgrajenimi motorji za motorna vozila:** povečanje z 0,8 milijona EUR na 4,5 milijona EUR (+467,4 %);
- **vozila z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem na vžig s kompresijo (dieselskim ali poldieselskim) s prostornino cilindrov nad 1 500 cm³ do vključno 2 500 cm³:** povečanje z 2,6 milijona EUR na 4,3 milijona EUR (+64,7 %).

2.5. Uporaba tarifnih kvot

Sporazum določa več tarifnih kvot za obe strani. Predhodna analiza uporabe kvot kaže na to, da je še veliko prostora za povečanje izvoza iz EU v okviru teh ugodnih tarifnih kvot.

Carinski podatki, ki so jih zbrali **perujski** organi, kažejo, da sta v letu 2013 le dva razreda proizvodov, za katere veljajo tarifne kvote, zabeležila znatne trgovinske tokove (sladoleđ in proizvodi z visoko vsebnostjo sladkorja), čeprav sta ostala precej pod dodeljeno tarifno kvoto.

Podoben zaključek je mogoč za **Kolumbijo**, kjer sta po podatkih od januarja do junija 2014 le dve skupini proizvodov zabeležili znaten izvoz iz EU (zelenjava in sadje ter sladni ekstrakt). Tudi v tem primeru je bil porabljeni delež tarifne kvote precej pod dodeljeno tonažo. Skupine proizvodov, kot so proizvodi iz sirotke in mlečni proizvodi, ter sladkorni proizvodi, so zabeležili minimalne trgovinske tokove, medtem ko so drugi (npr. sladkor, mleko in smetana, pinjenec in sladoleđ) zabeležili zanemarljivo majhno uporabo ali nobene uporabe razpoložljivih tarifnih kvot.

Po drugi strani je EU odprla več pomembnih tarifnih kvot za Peru in Kolumbijo. V primeru **Peruja** so glavne tarifne kvote razdeljene med naslednje skupine proizvodov: sladka koroza, koroza, trsni sladkor, proizvodi z visoko vsebnostjo sladkorja, kakavov prah, rum, riž ter goveje meso idr.

Po carinskih podatkih EU za leto 2013 so bile med marcem 2013 in februarjem 2014 uporabljene samo tarifne kvote za trsni sladkor (v celoti porabljena kvota, 18 334 ton³), proizvode z visoko vsebnostjo sladkorja (2 od 10 000 razpoložljivih ton) in korozo (58 od razpoložljivih 8 334 ton). Podatki za obdobje od marca do maja 2014 kažejo, da so bile uporabljene tarifne kvote za štiri skupine proizvodov (koroza, sladka koroza, trsni sladkor in proizvodi z visoko vsebnostjo sladkorja). Od teh je Peru do 6. maja 2014 že izčrpal kvoto za trsni sladkor (22 660 ton). Vendar so vsi preostali proizvodi zabeležili minimalne trgovinske tokove (1 tona za tarifno kvoto za proizvode z visoko vsebnostjo sladkorja).

Kar zadeva **Kolumbijo**, je EU odprla več tarifnih kvot za proizvode, kot so sladka koroza, koroza, trsni sladkor, jogurt, rum, mleko in smetana ter proizvodi z visoko vsebnostjo sladkorja.

³ Skupna letna kvota, sorazmerno prilagojena 10-mesečni uporabi trgovinskega sporazuma v letu 2013.

Po carinskih podatkih EU v letu 2013 niso bile uporabljene nobene tarifne kvote. Po podatkih za leto 2014 so bile uporabljene tarifne kvote za dve širši kategoriji (trsni sladkor in sladkorni proizvodi). Od dodeljenih 63 860 ton za proizvode iz trsnega sladkorja je bilo do 8. julija 2014 uvoženih 23 383 ton. Za sladkorne proizvode je bilo od 20 600 ton do 8. julija 2014 uvoženih le 105 ton.

Na splošno skromna uporaba tarifnih kvot kaže, da je malo verjetno, da bi Sporazum povzročil motnje na posameznih notranjih trgih za te občutljive proizvode.

2.6. Storitve

Podatki o trgovini s storitvami nastajajo z veliko zamudo in so prikazani združeno, zato enaka delna analiza kot za blago ni realistična. Ta vidik bo zato zajet v letnem poročilu o izvajanju, ko bo na razpolago dovolj podatkov.

3. DEJAVNOSTI ORGANOV IZVAJANJA

Določbe o institucijah iz Sporazuma predpisujejo ustanovitev Odbora za trgovino in osmih specializiranih organov. Letno srečanje Odbora EU ter Kolumbije in Peruja za trgovino na ravni ministrov ima nadzorno vlogo in zagotavlja pravilno izvajanje Sporazuma. Prvo srečanje teh organov je bilo v Limi v Peruju leta 2014 (glej v nadaljevanju).

Pododbor za kmetijstvo – 5. februar

Udeleženci so razpravljali o razvoju trgovine in uporabi tarifnih kvot (zlasti o vidikih, povezanih z notranjimi postopki). Prav tako so razpravljali o stabilizacijskem mehanizmu za banane zaradi povečanja perujskega izvoza. Med drugim so se dotaknili tudi obdavčenja žganih pijač (Peru in Kolumbija) in sporazuma o sodelovanju v zvezi z mlečnimi izdelki (Kolumbija).

Pododbor za tehnične ovire v trgovini – 5. februar

Pogodbenice so si izmenjale informacije o sistemih kakovostne infrastrukture. EU je predstavila več pomislov Kolumbiji (tehnični predpisi za avtomobilski sektor, postopki ugotavljanja skladnosti, etiketiranje tekstila, tehnični predpisi za alkoholne pijače ter politika glede biogoriv) in Peruju (zakon o spodbujanju zdrave prehrane, zamude pri registraciji farmacevtskih izdelkov in prehranska dopolnila). Kolumbija in Peru sta izrazila zaskrbljenost zaradi zahteve EU po potrdilih o poreklu za izvoz rib in zaradi omejitve uporabe palmovega olja v nekaterih državah članicah.

Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj – 6. februar

Pogodbenice so se dogovorile o seznamu strokovnjakov, ki bi jih bilo mogoče sklicati, da bi proučili zadeve, ki niso bile zadovoljivo rešene s posvetovanji na vladni ravni, ter si izmenjale svoje izkušnje z nacionalnimi mehanizmi za spodbujanje udeležbe civilne družbe in skupin, zavezanih izvajanju določb v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem iz Sporazuma (glej tudi točko 4 v nadaljevanju).

Pododbor za intelektualno lastnino – 11. februar

Na srečanju se je razpravljalo o geografskih označbah, pri čemer je EU izrazila interes za poenostavljene postopke za njihovo priznavanje. Kolumbija je predstavila cel sklop potrdil o zaščiti geografskih označb EU na podlagi Sporazuma in predložila seznam 18 novih geografskih označb. Devet se jih je nanašalo na kmetijske proizvode, ki jih bo EU ocenila v skladu s Sporazumom. Za preostale nekmetijske geografske označbe je EU pojasnila, kako bi bilo mogoče zagotoviti njihovo zaščito.

Peru je predložil seznam štirih novih geografskih označb za kmetijske proizvode. Druge teme so se med drugim nanašale na sisteme uveljavljanja pravic posameznih pogodbenic, odgovornost posrednih ponudnikov storitev, sistem odstavka 6 iz Sporazuma TRIPS⁴, pristop Peruja in Kolumbije k Madridskemu protokolu⁵, varstvo izvajalcev in patente v farmacevtskem sektorju (Kolumbija).

Pododbor za javna naročila – 31. marec

Pogodbenice so razpravljale o dvostranskih vprašanjih. Peru in Kolumbija sta EU predložila posodobljen seznam vladnih subjektov. Pogodbenice so se dogovorile, da si bodo izmenjale informacije o udeležbi MSP na tujih trgih javnih naročil.

Pododbor za sanitarne in fitosanitarne ukrepe – 1. april

Na razpravah so se obravnavale teme uvoznih zahtev, preverjanj, ukrepov v zvezi z zdravjem živali in rastlin, enakovrednosti in tehnične pomoči.

Pododbor za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu – 28.–29. april

Pogodbenice so predstavile najnovejše novosti v svoji carinski zakonodaji. EU je poudarila pomen oblikovanja brezpapirnega okolja za carino. Pogodbenice so si izmenjale izkušnje s pooblaščenimi gospodarskimi subjekti⁶ in sporazumi o vzajemnem priznavanju. Kar zadeva pravila o poreklu, so pogodbenice obravnavale izdajanje potrdil in preverjanje preferencialnega porekla ter vprašanje neposrednega prevoza.

Pododbor za dostop na trg – 15. maj

Pogodbenice so si izmenjale informacije o razvoju trgovinskih tokov in ugotovile, da ni dovolj zanesljivih statističnih podatkov, ki bi zajemali daljše časovno obdobje. Razpravljale so o dvostranskih vprašanjih, kot je splošni sistem preferencialov (GSP+; Peru), in o nacionalnih politikah v zvezi z biogorivi in uničevanjem tovarnjakov (oboje Kolumbija).

Odbor za trgovino – 16. maj

⁴ Ko bosta ta odstavki sprejeli dve tretjini članic STO, bo spremenil Sporazum TRIPS, tako da bodo članice STO z nezadostnimi proizvodnimi zmogljivostmi v farmacevtskem sektorju za zadevni izdelek lahko uvozile patentirana zdravila, proizvedena pod prisilno licenco. http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/public_health_e.htm

⁵ Mednarodni sistem sočasne registracije blagovnih znamk v številnih državah <http://www.wipo.int/madrid/en/>

⁶ Pooblaščen gospodarski subjekti so gospodarski subjekti, ki so jih carinski organi potrdili ali so bili potrjeni v njihovem imenu, ker izpolnjujejo vrsto zahtev (npr. skladnost, solventnost, varnost itd.) in imajo zato koristi od raznih poenostavitev in/ali olajšav, ki jih izrecno določa zadevna carinska zakonodaja EU, Peruja in Kolumbije.

Odbor je pregleдал dejavnosti specializiranih organov in razpravljajal o temah, povezanih s trgovino s storitvami. EU je izrazila pomisleke glede rokov za izdajo delovnih vizumov v Peruju, kar bi lahko negativno vplivalo na zaveze Peruja v okviru dela Sporazuma, ki se nanaša na trgovino s storitvami. Pogodbenice so prav tako razpravljale o temah, ki se nanašajo na STO in sporazum o olajševanju trgovine, ter si izmenjale informacije o posameznih pogajanjih z drugimi državami ali regijami.

4. IZPOLNJEVANJE OBVEZNOSTI V ZVEZI S TRGOVINO IN TRAJNOSTNIM RAZVOJEM

Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj

Prvo srečanje pododbora je bilo organizirano tik pred javno razpravo s civilno družbo 7. februarja, ki so se je udeležili zlasti člani perujske civilne družbe in nacionalna svetovalna skupina EU. Na razpravah so bila obravnavana vprašanja, povezana z delom in okoljem, ki so pomembna za izvajanje naslova IX Sporazuma, pri čemer je bilo govora o potencialnih področjih za nadaljnje ukrepanje.

Pogodbenice so izrazile zavezanost k učinkovitemu izvajanju naslova IX Sporazuma. Kolumbija in Peru sta poročala o veljavnih organizacijskih vidikih njunih ministrstev za delo in okolje ter o napredku na področju svobode združevanja, pravicah do kolektivnih pogajanj in odpravi prisilnega dela, kar je bilo ravno tako relevantno z ozirom na različne ukrepe, ki sta jih Kolumbija in Peru vključila v časovna načrta, predložena Evropskemu parlamentu leta 2012.

Pogodbenice so razpravljale o vprašanjih, predstavljenih v nadaljevanju.

4.1. Izvajanje določb, povezanih z delom

EU je poročala o politiki na tem področju in ukrepih, sprejetih na ravni Unije za spodbujanje svobode združevanja, pravice do kolektivnih pogajanj in za zaščito pravic otrok (vključno s preprečevanjem dela otrok). EU je poročala tudi o napredku držav članic pri ratifikaciji konvencij Mednarodne organizacije dela, zlasti Konvencije o delu v pomorstvu. Pogodbenici je obvestila tudi o Sklepih Sveta EU z dne 28. januarja 2014, v katerih je Svet pooblastil države članice, da ratificirajo konvenciji Mednarodne organizacije dela o kemikalijah in o delavcih v gospodinjstvu.

Peru je poročal o izvajanju svojih obveznosti v okviru naslova IX Sporazuma in predstavil posodobljene informacije o naslednjih področjih:

- i.** okrepitev sistema kolektivnih odnosov z delavci, vključno z utrditvijo sistema inšpekcij, oblikovanjem nacionalnega nadzornega organa za delovno inšpekcijo ter povečanjem lestvice veljavnih glob;
- ii.** spodbujanje temeljnih pravic, kakor jih je uveljavila Mednarodna organizacija dela, prek posebnih predpisov za register sindikatov v gradbenem sektorju, ureditve izbirne arbitraže, akcijskih načrtov in strategij zoper delo otrok in prisilno delo ter odobritve predpisov za enake možnosti za invalidne osebe;
- iii.** ukrepi in pogostejše inšpekcije za zaščito pravic delavcev ter
- iv.** ratifikacija konvencij Mednarodne organizacije dela.

Kolumbija je predstavila informacije o izvajanju naslova IX Sporazuma s poudarkom na naslednjih področjih:

- i. nova struktura Ministrstva za delo in njegovi dosežki;
- ii. obstoječi načini in mehanizmi socialnega dialoga;
- iii. uresničevanje svobode združevanja;
- iv. prednosti obstoječih nadzornih sistemov;
- v. sprejeta zakonodaja na področju boja proti nezakonitemu posredovanju;
- vi. stanje na področju izvajanja konvencij Mednarodne organizacije dela.

Pogodbenice so se dogovorile, da bodo spodbujale izvajanje z delom povezanih določb iz naslova IX, vključno z ratifikacijo in izvajanjem konvencij Mednarodne organizacije dela (tj. Konvencije o delavcih v gospodinjstvu iz leta 2011, ki jo je Kolumbija nato ratificirala 9. maja 2014). Dogovorile so se tudi o nadaljevanju izmenjevanja informacij, zlasti v zvezi z ukrepi proti delu otrok in prisilnemu delu ter spodbujanjem svobode združevanja in kolektivnih pogajanj.

Srečanje je omogočilo udeležbo predstavnikom regionalnih uradov Mednarodne organizacije dela in razpravljanje o zadevah, kot so pogajanja o trgovinskih sporazumih EU in njihovo izvajanje.

4.2. Izvajanje okoljskih določb

Pogodbenice so poročale o napredku pri izvajanju okoljskih določb iz naslova IX. Peru je poročal o pravnem in političnem okviru za okoljske zadeve, strateški osi za ravnanje z okoljem v Peruju, nacionalni agendi in nacionalnem sistemu za okoljsko ukrepanje. Peru je poročal tudi o nacionalnem sistemu za ocenjevanje vpliva na okolje in nacionalni službi za okoljsko certificiranje trajnostnih naložb.

Kolumbija je poročala o nacionalnem okoljskem sistemu, glavnih dosežkih in politikah Ministrstva za okolje in trajnostni razvoj ter izvajanju večstranskih okoljskih sporazumov, kot so Baselska konvencija, Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, Montrealski protokol, Konvencija o biološki raznovrstnosti, Kartagenski protokol in Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja.

EU je obravnavala liberalizacijo ekološkega blaga, pri čemer je izpostavila pobudo za okolju prijazne proizvode, s katero se je EU in 13 drugih članic STO zavezalo, da si bodo prizadevale za liberalizacijo trgovine s tovrstnimi proizvodi. Kolumbijo in Peru je spodbudila, naj se pridružita pobudi, zlasti glede na to, da bo Peru kmalu v Limi gostil konferenco pogodbenic o Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja (novembra 2014). Pri tem je poudarila, da bi to lahko omogočilo boljši in cenejši dostop do blaga in tehnologij, ki varujejo okolje.

EU je opisala svoj načrt za učinkovito rabo virov in metodologije za okoljski odtis, v okviru katerih je bilo 17 proizvodov izbranih za pilotno testiranje od novembra 2013. Te pilotne projekte lahko spremljajo in k njim prispevajo kateri koli deležniki, vključno s kolumbijskimi in perujskimi podjetji. Za podjetja, ki izvažajo v EU, bi morala udeležba v teh projektih koristiti.

4.3. Domače posvetovanje in zasedanje pododbora s civilno družbo

Med zasedanjem pododbora so pogodbenice razpravljale o členu 281 (*Nacionalni mehanizmi*) in njegovem izvajanju. EU je povedala, da bo njen mehanizem svetovalne skupine podoben drugim sporazumom EU, Peru in Kolumbija pa sta dejala, da bosta uporabljala obstoječe

domače svetovalne organe. Pogodbenice so se dogovorile o smernicah za javno razpravo s civilno družbo.

V tej javni razpravi s civilno družbo so člani domače svetovalne skupine EU skupaj s člani perujske civilne družbe poudarili, kako pomembne so institucionalizirane strukture civilne družbe v okviru Sporazuma. Udeleženci so poudarili tudi, da mora biti civilna družba sposobna s svojimi sogovorniki sodelovati tudi med razpravami, da bi bile javne razprave bolj produktivne.

4.4. Potencialna področja za nadaljnje ukrepanje

Pogodbenice so se dogovorile, da si bodo še naprej prizadevale za izvajanje z delom povezanih določb iz naslova IX, vključno z ratifikacijo in izvajanjem konvencij Mednarodne organizacije dela. Dogovorile so se tudi o nadaljevanju izmenjevanja informacij, zlasti v zvezi z ukrepi proti delu otrok in prisilnemu delu ter spodbujanjem svobode združevanja in kolektivnih pogajanj.

Kar zadeva biotsko raznovrstnost, je pododbor razpravljal o določbah iz naslova IX in prihodnjih načrtih. Poudarjeno je bilo, da pobude za boj proti nezakoniti sečnji in s tem povezani trgovini, kot je nedavna uredba EU o lesu⁷, morda lahko povečajo priložnosti za trženje s trajnostno pridobljenim lesom in lesnimi proizvodi.

Kolumbija je poudarila pomen upoštevanja socialnih in okoljskih mehanizmov na trgu zlata, zlasti v okviru boja proti nezakonitemu rudarjenju. Kot potencialna področja za prihodnje razprave so bila označena tudi horizontalna vprašanja, kot so ocene učinka, in družbena odgovornost podjetij.

⁷ Uredba (EU) št. 995/2010.

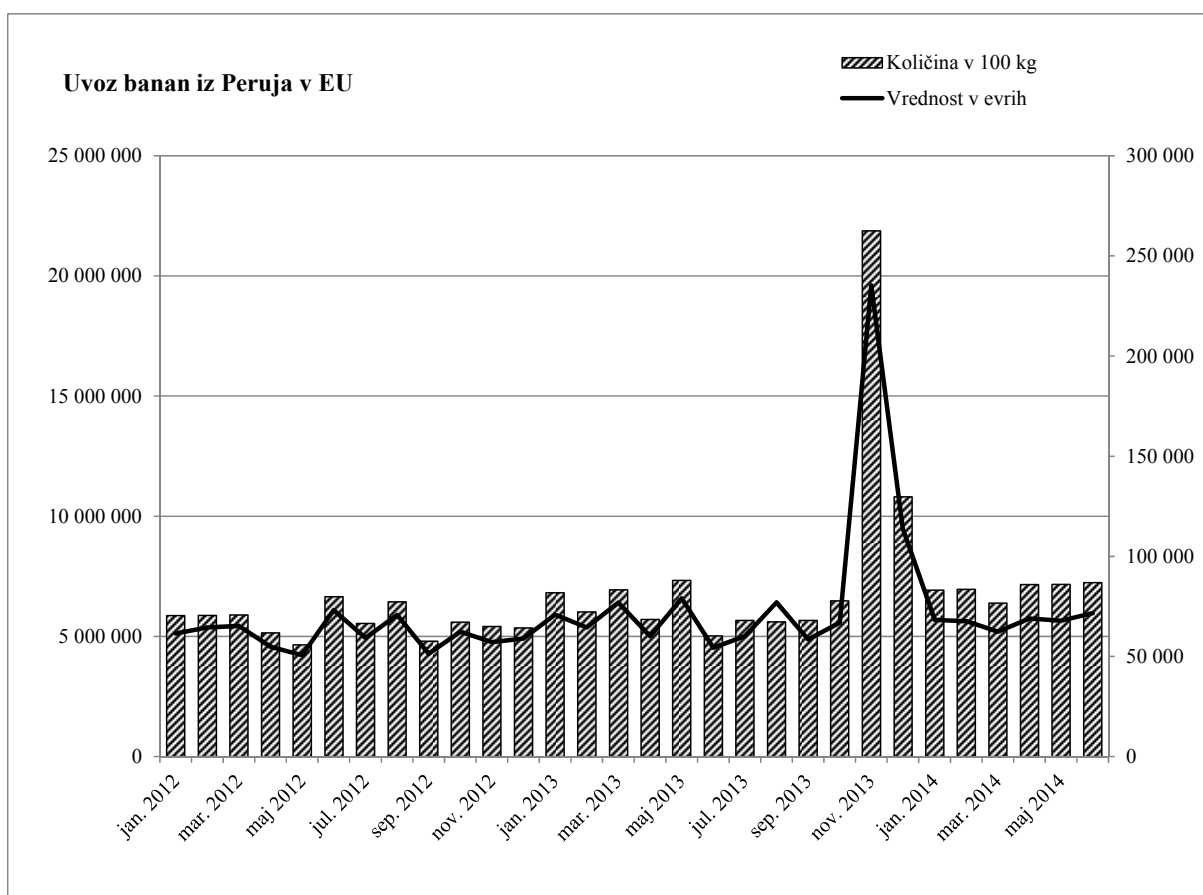
5. IZVAJANJE UREDBE (EU) ŠT. 19/2013 EVROPSKEGA PARLAMENTNA IN SVETA O IZVAJANJU DVOSTRANSKE ZAŠČITNE KLAVZULE IN STABILIZACIJSKEGA MEHANIZMA ZA BANANE

Uredba določa možnost za začetek zaščitne preiskave ali uvedbo predhodnih nadzornih ukrepov pod nekaterimi pogoji, določenimi v njej. Komisija je v skladu s členoma 3 in 13 Uredbe spremljala razvoj uvoza banan iz Kolumbije in Peruja. V prvem letu izvajanja Sporazuma Komisija ni začela niti ni prejela zahtev za začetek zaščitne preiskave ali uvedbo predhodnih nadzornih ukrepov.

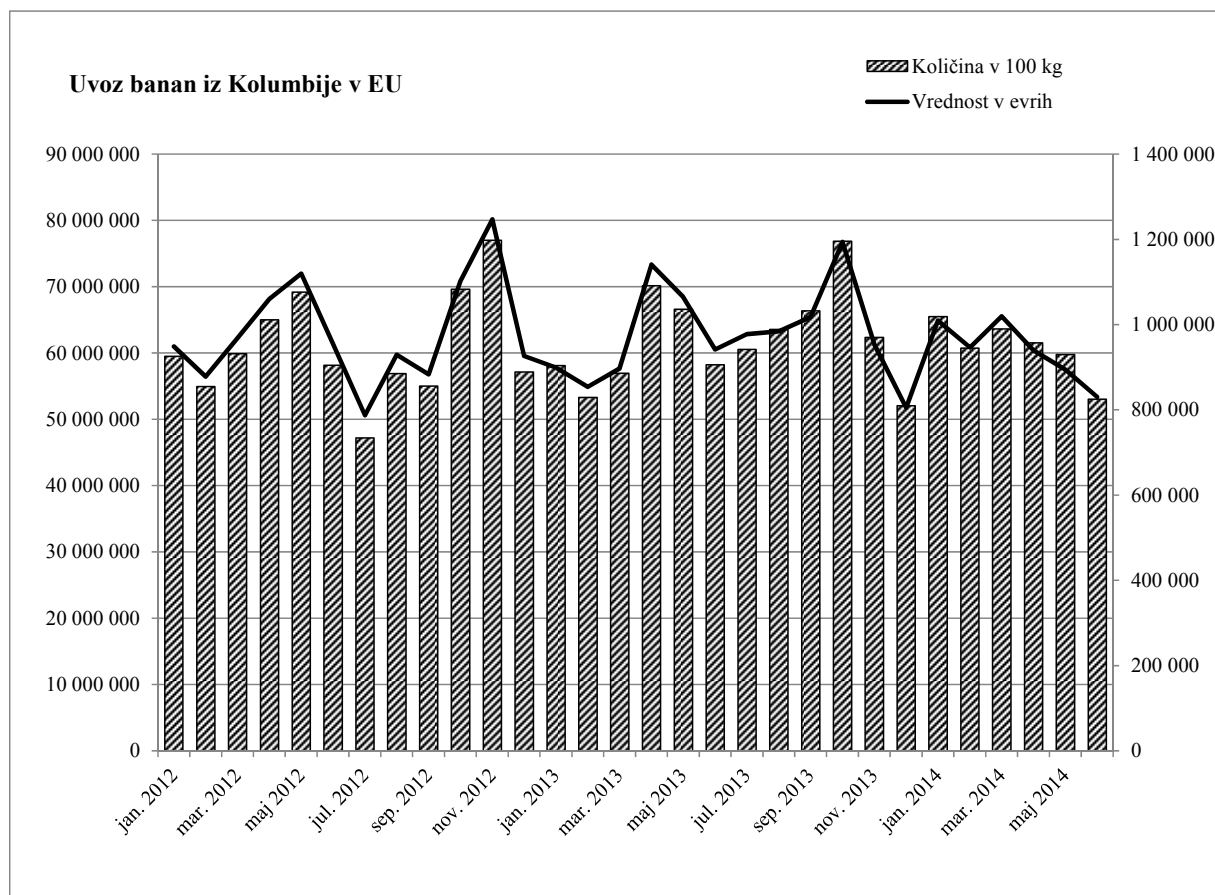
5.1. Ocena kolumbijskega in perujskega izvoza banan

Rezultati spremljanja v prvem letu izvajanja Sporazuma so povzeti v nadaljevanju.

V letu 2013 se je vrednost uvoza **banan iz Peruja** povečala za 39,3 % v primerjavi z letom 2012 (z 61 milijonov EUR na 85 milijonov EUR). Količinsko je povečanje znašalo 39,7 % (z 80 696 ton leta 2012 na 112 750 ton leta 2013). To povečanje je bilo največje novembra in decembra 2013, nato pa se je obseg trgovine v prihodnjih mesecih (od januarja do aprila 2014) vrnil na običajno raven.

V letu 2013 se je vrednost uvoza **banan iz Kolumbije** zmanjšala za 0,6 % v primerjavi z letom 2012 (s 759 milijonov EUR leta 2012 na 754 milijonov EUR leta 2013). Skupna tonaža uvoženih banan se je povečala za 2,1 % (z 1 134 567 ton leta 2012 na 1 158 755 ton leta 2013). Ravni trgovine v prvih mesecih leta 2014 so ostale sorazmerno stalne (vrednost in količina).

V primeru **Peruja** je uvoz banan novembra 2013 dosegel prag 78 750 ton. Komisija je v skladu z določbami stabilizacijskega mehanizma za banane (zlasti člena 15(2) in (3) Uredbe) proučila vpliv tega uvoza na razmere na trgu Unije za banane. Uvoz iz Peruja je predstavljal le 1,8 % skupnega uvoza svežih banan v EU, uvoz iz drugih velikih uvoznikov banan v EU pa je ostal v mejah pričakovanih trendov. Poleg tega v povprečni trgovini na debelo s svežimi bananami na trgu EU ni bilo večjih sprememb in tudi ne znakov, da je povečanje obsega perujskega izvoza vplivalo na stabilnost ali položaj proizvajalcev iz EU. Na podlagi tega pregleda je Komisija sklenila, da začasna opustitev preferencialnih carin za uvoz svežih banan s poreklom iz Peruja ni primerna.

6. ZAKLJUČEK

Po približno enem letu izvajanja Sporazuma je še vedno zgodaj za dokončno presojo njegovega učinka na trgovinske in naložbene tokove. Čeprav se je splošna raven trgovine s Perujem zmanjšala, se je v nekaterih sektorjih precej povečala netradicionalna trgovina s to državo. Zmanjšanje tržne vrednosti je najverjetneje mogoče pripisati vzrokom, ki niso neposredno vezani na sam Sporazum, ampak prej na znižanje globalnih cen primarnih proizvodov v letu 2013. Se je pa močno povečala trgovina v nekaterih posameznih sektorjih, kot so sektorji vina, vozil, tobaka in proizvodov iz trsnega sladkorja. Po drugi strani nekajmesečni podatki za Kolumbijo kažejo na malo sprememb v trgovinskih tokovih z nekaterimi vidnimi pozitivnimi izjemami, ki so opisane v poročilu. Večja uporaba razpoložljivih tarifnih kvot predstavlja pomembno neizkoriščeno priložnost tega sporazuma.

Kar zadeva sektor banan, je ostal uvoz iz Andskih držav na splošno stabilen, zato ni bilo treba opustiti preferencialnih carin.

Tako se še vedno poudarja pravilno izvajanje Sporazuma, da bi lahko podjetja izkoristila trgovinske priložnosti, ki iz njega izhajajo. Nekaj težav z izvajanjem ostaja, zlasti na področju zdravja živali in rastlin ter higienskih (sanitarnih in fitosanitarnih) ukrepov. Razprave o teh vprašanjih se bodo nadaljevale v okviru srečanj različnih pododborov ter nadaljnjega ukrepanja, da bi se za to poiskale vzajemno sprejemljive in izvedljive rešitve. S tega vidika je prvo leto izvajanja na splošno omogočilo zadovoljivo ureditev in delovanje institucionalnega okvira Sporazuma.